

PREMSA

Nicolás Sartorius, processat

Baixen les vendes de publicacions no diàries

El processament contra dos escriptors, la sentència en el mes d'octubre sobre la cancellació del diari "Madrid" i la baixa de les vendes de les publicacions periòdiques formen l'entorn de l'actualitat del món de la premsa i editorials.

Nicolás Sartorius Alvarez, periodista i dirigent obrer, va prestar ahir declaració en el Jutjat d'Ordre Públic. La causa ha estat obrerta arran de la publicació del seu llibre "¿Qué son las Comisiones Obreras?", de l'editorial "Gaya-Ciencia". També el Jutjat d'Ordre Públic ha dictat ordre de processament contra l'escriptor Jesús Torbado per causa de la seva novel·la "Sobresalto es-

pañol, que va ésser segre. ada el passat mes de març. S'imputa a Torbado l'expressió de conceptes injuriosos per l'actuació política i la memòria de Francisco Franco.

La sala tercera del Tribunal Suprem ha dictat una sentència per la qual assenyala per al 18 d'octubre vinent la vista per a la decisió dels recursos interposats contra la cancellació del diari "Madrid" en el registre d'empreses periodístiques.

Per últim, enguany el volum de vendes de la premsa no diària ha tingut una evolució negativa, que s'ha situat ja, des de gener, per sota de la mitjana i que va arribar al mínim —un 20 per cent— el mes d'abril, segons dades del Ministeri d'Informació i Turisme.

ACTIVITAT POLITICA

El PSP demana la llibertat d'"El Lute"

Dimiteix Alfonso Fernández Torres, president del PSOE sector històric

El Partit Socialista Popular ha donat conèixer el text del telegrama que serà lliurat al rei Joan Carles i al ministre de Justícia, que diu:

"Tenint en compte que actualment hi ha trenta presos comuns, entre els quals Eleuterio Sánchez Rodríguez "El Lute", aconplint condemna per commutació de pena de mort sota la llei de bandidatge i terrorisme. Considerant derogació aquesta llei del 1971 i principi de la retroactivitat de llei més favorable segons l'article 19 del Fur dels Espanyols, 24 del Codi Penal i 208 de Justícia Militar, sol·licitem estengui induït a aquests penats per sentit raonable clemència inspirada per principis

exposats a SM respecte a la necessitat que tota causa sigui atesa amb justícia. Stop. Signat Juan Maria Bandrés, José Bono, Miguel Castells, Tierno Galván, González Encinar, Pedro Ibarra, Raúl Morodo, Murillo Carrasco, Alejandro Otero, Ruiz Giménez, Rodríguez Pardo i Rafael Sparza."

ACTUALMENT HI HA 353 PRESOS POLITICS

"Es difícil de calcular quants internats podrien deixar la presó com a conseqüència de la reforma del codi penal", han declarat a Logos fonts properes al ministeri de Justícia. Segons aquestes fonts, actualment només hi hauria a les presons 209 presos per terrorisme i 144 per delictes de convicció política.

GIL ROBLES FILL, A PRESIDENCIA DEL GOVERN

José María Gil Robles, fill, va anar divendres, per segona vegada, a la presidència del govern, per tal d'entrevistar-se amb el vicepresident segon i ministre de la Presidència, Alfonso Osorio.

Acabada l'entrevista, Gil Robles es va traslladar a la seu del partit Federació Popular Democràtica, per donar compte al comitè federal del contingut de la conversació, i de la que va mantenir el dia 12.

Per la seva banda, Gil Robles, a preguntes d'un redactor d'Europa Press, va manifestar que la conversa de divendres va ser la continuació de la celebrada fa dies. "Es tracta —va afegir— d'uns primers contactes exploratoris".

Amb aquest plantejament es podria assumir amb d'altres grups de l'oposició la tasca de fer possible la democratització.

Gil Robles va puntualitzar que la posició del seu partit és molt flexible en la forma i molt ferma en els fons.

BIENAL DE VENECIA: L'OPINIO REPRESNTA L'ESTAT ESPANYOL

La Biennial de Venècia, que començarà avui, ha clausurat engua-

el pavelló de l'Estat espanyol i, dins el recinte corresponent a Itàlia, ha construït un pavelló en el qual es fa una gran exposició d'art i cultura democràtics corresponents als darrers quaranta anys.

La responsabilitat artística d'aquesta operació és exclusiva de la Biennial de Venècia, sense que hi hagi participat cap organització política.

Coordinació Democràtica i les instàncies unitàries de les nacions i regions de l'Estat espanyol, convidats pel Comitè Italo-espanyol, són avui presents a la Biennial per a presidir l'acte d'inauguració. Ha estat convidada, a més, una comissió de dotze artistes i intel·lectuals que també hi assistiran en nom de la comissió d'art i cultura de Coordinació Democràtica. En total la representació serà d'unes quaranta persones. En aquest sentit s'ha anunciat que Santiago Carrillo no assistirà a la sessió. D'altra banda el batlle de Venècia i el president de la Biennial han dirigit una invitació, personal a Antonio García Trevijano, alhora que han estat lliurats sengles telegrams a la presidència del govern per tal que li sigui tornat el passaport, del qual fou privat el març del 1975. Ahir al migdia García Trevijano no havia rebut encara el passaport, per la qual cosa és probable que no pugui assistir-hi.

DISSISSIO DEL PRESIDENT DEL P S O E HISTORIC

El president del sector històric del Partit Socialista Obrer Espanyol (PSOE), Alfonso Fernández Torres, va presentar la dimissió del seu càrrec. Un fill del dirigent ha confirmat la dimissió i ha dit que el "nus gordià" de les raons de la dimissió "és la tremenda incompatibilitat existent entre els membres del partit a l'interior i a l'estranger, principalment a Mèxic". El president, Víctor Salazar, ha declarat en aquest sentit, després de produir-se la dimissió dels directius Amorós, Turrión i Zarrias, que s'estan fent gestions per tal d'aclarir la qüestió i, pel que fa a Fernández Torres, se li havia fet una moció per part de la comissió executiva del partit per unes cartes que havia fet en les quals feia inculpacions falses.

GALICIA (5)

"Rexurdimento" literari i polític del segle XIX

Els dirigents gallecs a remolc dels programes nacionalistes catalans

Després de reduïda la revolució gallega del 1846, sorgeixen els continuadors del nacionalisme en la dècada del 1850, per una banda amb l'acte polític del "banquet de Conxo", en honor d'artesans i estudiants, i per l'altra amb les publicacions literàries dels poetes Afón, Pinto, Posada i García Mosquera, entre d'altres. "O Rexurdimento", tant el polític com el literari, tingué un caràcter "regionalista", atès que al regionalisme gallec li mancava una coherència política.

"O Rexurdimento", nascut de diversos corrents intel·lectuals, va estar principalment relacionat amb la denúncia de la situació que patia Galicia. Citem tres fronts eminentment socials: el realisme de Rosalia de Castro, que identifica un poble oprimat i reflecteixen els seus problemes de colonització que pateix Galicia. En un altre front hi ha Pondal, que glossa les glòries dels avantpassats celtes i, mitjançant una poesia simbolista, incita el poble gallec a la llibertat i a la revolta. La poesia civil és protagonitzada per Curros Enríquez, el qual enllaixa amb el seu compromís anarquitzant la llibertat i el progrés. La seva justificació rebella contra el carisme despot del clerical —igual com Guerra Junqueiro a Portugal— és clarament il·lustrada en la seva obra "O Divino Sainete".

La literatura social a finals del XIX tindrà com a marc, entre d'altres, "O catecismo do rego" (catecismo del pagès), de Lamas Carvajal, que és una repulsa reiterativa del caciquisme, el qual és ironitzat juntament amb d'altres capes socials vinculades a l'exploatació del poble.

La literatura gallega, vinculada tota ella a la defensa de Galicia, es diversifica en molts i diversos matisos: "Os Xogos Florais" celebrats a La Coruña el 1861 i modelats en la intencionalitat amb els de Barcelona del 1859; la publicació de l'"Album de la Claridad"; el diccionari d'Arcé; la impremta popular de Carré Aldao; la Biblioteca de Martínez Salazar; i l'intent de Murguía de fixar el gallec són mostres de la trajectòria menada en la postrevolució del 1846.

CAMINS DISPARS

La Galicia política de la segona meitat del segle XIX intenta vencent contradiccions i analitzant camins, algunes vegades molt dispars i d'altres infantils per manca de models i iniciatives adequades. Certs polítics com Pi i Margall recomanaren als gallecs que estudiessin un pacte federal i republicà astur-galaic, alhora que es fundava el Partit Republicà Federal.

A l'Assemblea Popular Federal de Santiago, celebrada el 1873, on s'estudià el "Dret de Iniciativa", hi assistiren 545 assembleistes que signaren un manifest on s'expres-

sava la intencionalitat d'anar cap a un règim federal espanyol. Les alteracions polítiques que es patiren a Espanya, feren que tant el document com les aspiracions dels assembleistes fossin superades en la seva execució. Deu anys més tard es constituí a Coruña el Consell Federal de Galicia, el qual presentà un projecte de Constitució per al futur Estat gallec.

L'evolució vers un regionalisme polític mancat de matisos fou sucursalista del nacionalisme català. Es indispensable remarcar que els polítics gallecs anaren sempre a remolc dels programes i els esquemes catalans, els quals foren d'utilitat moral però no pràctica, atès que a Galicia es donaven d'altres contradiccions diferents de les de Catalunya.

El primer document rigorós de "Projecte de Constitució per a l'Estat Gallec" (1887) té les seves arrels en el llibre de Valentí Almirall "Lo Catalanisme" (1886). En aquests anys existeix a Galicia una gran expansió del regionalisme. Apareixen el 1889 "Los regionalistas de Brañas i Murguía", líders del moviment. El "regionalismo de Brañas", publicat a Barcelona, és el primer tractat doctrinal de l'autonomisme gallec. D'altra banda, fa una valoració estàtica de Galicia i de Catalunya, amb una anàlisi, però, més sentimental que objectiva. El "regionalismo de Brañas" apunta un programa econòmic bastant coherent a curts terminis —malgrat ser en gran part corporativista—, que mai no s'arribà a realitzar perquè no comptava amb organismes d'execució gallega.

El "regionalismo de Murguía" és un pamflet en resposta al discurs de Sánchez Moguel, llegit en la Real Academia de la Historia de Madrid el 1888, que va tenir una intencionalitat centralista i va ser un atac contra els moviments regionalistes. Murguía no solament fa una rèplica a l'autor, sinó que analitza la decadència del centralisme i la vitalitat apoteòsica del regionalisme. Malgrat l'apoliticisme del regionalisme gallec, Murguía —al meu parer— fa una anàlisi més rigorosa que Brañas tot predint certs fenòmens que més tard s'esdevindran a Galicia.

LLIGAMS ENTRE GALICIA I CATALUNYA

El 1890, es creà l'Asociació Regionalista Gallega, presidida per Murguía. Aquesta associació consolidà el moviment regionalista cap a una descentralització, tot establint relacions amb catalans i bascos, agrupats en la revista barcelonina "La España Regional", al mateix temps que a Galicia es fundava "La Patria Gallega", òrgan de l'associació. A partir d'aleshores es feren més estrets els lligams entre Galicia i Catalunya. Pi i Margall visità Galicia i més tard Brañas concretà els setze punts de programa, paral·lels a les "Bases de Manresa", pronunciant també una conferència a la Universitat de Barcelona i fou mantenedor dels Jocs Florals del 1893.

Murguía féu també una conferència davant la Lliga de Catalunya i hi remarcà les reivindicacions de tots dos pobles.

Amb les redaccions del Reglament de la Lliga Gallega (1897) i de la Lliga Gallega del 1899 es clarificaren les idees i esdevingueren més clares les intencions dels líders gallecs influïts pel procés liberalitzador d'Irlanda. Un any després de crear-se la Solidaritat Catalana, nasqué Solidaridade Gallega (1907). L'slogan d'aquest organisme era: "Fer una croada a favor de la sembra de la ciutadania a Galicia". El 6 d'octubre celebrà a Betanzos un miting a càrrec dels dirigents Lugois Freire i Nicolás Salmerón (fou la primera vegada en què el gallec es féu servir en un acte de propaganda política). Publicà "Catecismo Solidario" i uns quants periòdics propagandístics. Solidaridade Gallega va ésser de curta durada en mancar-li un treball entre les masses, desembocà en les Asambleas Agrarias de Monforte (1908, 1909 i 1911), que guairen d'una gran incidència arreu de Galicia, i s'integrà més tard en Acció Gallega (1911), organització politico-social fundada pel capellà Basilio Alvarez, encaminada i dirigida a denunciar el caciquisme imperant.

El regionalisme ajudà a crear el 1916 "As Irmandades da Fala", fundades per Villar Ponte, i de les quals serien protagonistes destacats Castelao i el poeta Cabanillas. Les esmentades Irmandades confluir en l'Assemblea de Lugo (1918) amb el nacionalisme gallec.

LLUITES CAMPEROLES

En aquest període (1916), el sector camperol supera contradiccions i s'aferma en la seva negativa a pagar els "foros": les seves reivindicacions salten a la palestra de l'acció; de vegades s'enfronten i d'altres resisteixen, com ho demostra la negativa de pagar els impostos als ajuntaments, que menà al metrallament de camperols per la força pública a Sofán, Nebra i Porto do Són. En aquesta lluita, molts intel·lectuals com Castelao i Cabanillas adoptaren posicions a favor de les classes populars.

Partint d'aquests esdeveniments, es creà la generació "Nós" (Nosaltres). Els seus components néixen en la dècada del 1880, són contemporanis de la generació d'Ortega, majoritàriament petit-burguesos, i posseeixen una rigorosa preparació universitària. La generació "Nós" obre una etapa d'estudis i recerques en el camp literari, arqueològic, econòmic; a nivell ideològic, oscilla entre el nacionalisme de Risco, extremadament racista, més tard evolucionat cap el feixisme, i el progressisme burgès de Xohán Vicente Viqueira, deixeble de Giner de los Rios. Castelao és l'home amb més vitalitat i dinamisme que ofereix la generació "Nós", un home que s'identifica amb les masses populars i les reivindicacions patriòtiques d'esquerra.

XOSE LOIS GARCIA

COMPRI ARA A LARIS

EL SEU FRIGORÍFIC DE DUES PORTES AMB EL CONGELADOR FARCIT DE PRODUCTES PRIORITZATS

Visiti'ns i demani'ns preus, l'atendrà un expert

LARIS

Consell de Cent, 383 - Passeig de Maragall, 74 - Muntaner, 110 Barcelona

AVUI I SEMPRE

TEELAK

UN BON DENTIFRIC!

Synthol Cientifical, S. A. BARCELONA